

cat af 7de Juli 1825, som bestemmer, at, naar Hede indtages eller opdyrkes i Forbindelse med anden Jord — thi opdyrkes de som særskilte Jordbrug ere de for bestandigt tiendefrie efter Forordningen af 8de Januar 1810 — saa skulle de være tiendefrie i 20 Aar. Det vil nu følge af denne Lov, at, dersom der findes saadanne Jorder, som for Diebliffet ere f. Ex. i det 15de, 16de, 17de, 18de, 19de, Aar i den Tid, da de skulle være tiendefrie, blive de derfor aldeles frie, og Tiendetageren taber den Rettighed, som tilkom ham efter de 20 Aars Udløb. Under Forhandlingerne i Folkethinget udtalte den høitærede Indenrigsminister, at han fandt nogen Betænkelighed derved, da det greb meget nær ind i allerede erhvervede Rettigheder, men han syntes at henholde sig til, at den Omstændighed, at Tiende skulde forsvinde saasnart som muligt, maatte være et overordnet Hensyn. Jeg kan i dette sidste Punkt ikke være enig med ham. Jeg maa herved i Særdeleshed bemærke, at Sagen ingenlunde maa betragtes paa den Maade, som om der var Spørgsmaal om en Erhvervelse af Tienden ved Hævd; dersom nemlig det var Tilfældet, kunde det vel have Noget for sig, at, naar Tiendeforpligtelsen blev ophævet, inden Hævdsperioden udløb, vilde Tiden for den begyndte Hævd ikke kunne supplere, men her er jo Taler om en Jord, som efter alle bestaaende Regler var tiendeplygtig, som efter hele sin Bestaaenhed var tiendeplygtig, men med Hensyn til hvilken der er givet Udsættelse af Tiendeplygten i 20 Aar. Nu hænder det maa skee, at der i 1856 kun er udløbet 15, 16, 17, 18 eller 19 Aar af denne Dilation, saa skal paa Grund deraf denne Tiendeplygtig ophøre tilligemed den Tienderet, som forhen ved Lovgivningen var begrundet. Dette forekommer mig ikke at have nogen retlig Grund, og uagtet det vistnok kun bliver nogle enkelte Tilfælde, hvori det vil indtræffe, maa jeg dog for mit Bedkommende ansee det for en ligefrem Uret, og kan derfor ikke samtykke deri. Jeg troer heller ikke, at det kan have den mindste offentlige Interesse at ophæve hine Rettigheder, thi for det Første vilde det ikke være no-

gen stor Ulykke, om der ogsaa var enkelte Jorder, som vedbleve at være naturaltiendeplygtige noget efter Aaret 1856, og dernæst seer jeg heller ikke, at dette engang er nødvendigt, thi Tiendens Værdi kan jo meget godt bestemmes, uagtet denne Periode ikke er udløbet. Naar Tienden bestemmes ved Kjendelse, saa skeer det ikke efter de Producter, som Jordbruket for Diebliffet udbringer, men efter de Producter, som ville udfomme ved et sædvanligt Jordbrug, og man kan altsaa godt bestemme, hvad en given Jord i et sædvanligt Agerbrug, der er underkastet sædvanlig Dyrkning, indbringer, og Godtgjørelsen derfor vilde altsaa nu være at bestemme, men denne vilde, hvad dette Stykke angaaer, ikke indtræde førend efter 20 Aars Forløb. Jeg kan altsaa paa ingen Maade stemme for dette forandrede Udfast. Men hvis, som sagt, den ene Paragraph ikke var forandret, vilde jeg foretrække det for det, som er vedtaget her i Thinget.

Ordføreren: Jeg skal ikke følge den ærede sidste Taler i hans yderligere Bemærkninger om den sidste Paragraph, som jo dog ikke specielt kan komme til Afstemning, saa at Undersøgelsen forsaavidt kun vilde dreie sig om, om man skulde erklære sig mod Loven i det Hele eller ikke.

Ryholm: Jeg vil dog tillade mig at henlede Opmærksomheden paa, at det forekommer mig, at § 22, som den ærede Landsstingsmand har saameget imod, dog har det Gode, at den engang gjør en Ende paa, at Tiendeplygten skal vedblive. Det er virkelig i det praktiske Liv paa mange Steder her i Landet til Hindring for, at raæ og uculiverede Jorder blive opdyrkede, at denne Tiendeplygtig skal indtræde, og uagtet jeg vel maa erkjende, at det kan siges, at denne Bestemmelse gjør et Indgreb i tildeels bestaaende Rettigheder, mener jeg dog, at dette Indgreb er af saa lidet væsentlig Betydning, at det ikke kan veie op mod det Gode, som derved naaes, nemlig, at der engang kommer Ende paa Tingen, og at dette hele Tiendecommissionsvæsen kommer til at op-